

Toespraak door Jan Peumans Vlaams Parlementsvoorzitter Op de IJzerbedevaart van 26 augustus 2012

Dames en heren,
Vlaamse vrienden,

Het is een grote eer u voor de derde keer op rij te mogen begroeten en toespreken op de IJzerbedevaart.

Als voorzitter van het Vlaams Parlement vertegenwoordig ik hier de Vlaamse Gemeenschap als politieke entiteit. Die rol vervul ik ook op de Vlaamse Feestdag en andere officiële gebeurtenissen. Hier, samen met u onder de IJzertoren, aan het graf van Joe English, krijgt deze rol van Vlaamse vertegenwoordiger een speciale betekenis. Deze plaats verankert ons in de geschiedenis. Hier liggen de wortels van het Vlaanderen van vandaag, een Vlaanderen van vrede, vrijheid en verdraagzaamheid.

Vandaag wil ik het in het bijzonder even hebben over verdraagzaamheid. Aan het front leefden vrienden samen van verschillende politieke, filosofische en levensbeschouwelijke strekkingen. Daardoor is de IJzertoren een memoriaal voor heel Vlaanderen en heeft het een pluralistisch karakter.

Verdraagzaamheid getuigt van een pacifistische houding, maar is geen passieve houding. Het is een continu proces, een voortdurende onderhandeling. Verdraagzaamheid kan niet gedecreteerd worden in parlementaire commissies of in het parlementaire halffrond. Het ontstaat tussen mensen, op straat, op pleinen, in wijken en dorpen. Het ontstaat als mensen van verschillende culturen, afkomst en overtuigingen dezelfde kansen krijgen en solidair zijn met elkaar om de problemen van het leven het hoofd te bieden.

Verdraagzaamheid is met andere woorden actief pluralisme. Actief pluralisme dekt meningsverschillen niet toe, maar bevordert vanuit wederzijds respect en vanuit actieve interesse voor elkaars uitgangspunten de discussie, om zo te komen tot een duurzaam en kwaliteitsvol samenleven.

Actief pluralisme vormt geen probleem in de volksbuurten. In de Marollen is dit de gewoonste zaak van de wereld, net zoals dat het geval is in de Sleepstraat in Gent. In de mijnen in Limburg droegen alle kompels dezelfde lasten en zorgen, ongeacht taal, kleur of religie.

Verdraagzaamheid is een levenshouding, een maatschappelijk gegeven. De politiek kan een maatschappelijk gegeven niet dicteren. Maar de politiek kan wel hefboomen ontwikkelen waarbij bepaalde zaken kunnen bijgestuurd worden.

Dames en heren,

De voorbije weken hebben verschillende incidenten die zich voordeden in Brussel, het nieuws gehaald. De hoofdstad van het land is een smeltkroes van culturen. Brussel lijkt ook steeds meer een smeltkroes van problemen.

De federale overheid heeft in antwoord op deze problemen beslist het politieapparaat in Brussel te versterken.

Maar ook de Vlaamse overheid heeft haar verantwoordelijkheid in haar hoofdstad. Vlaanderen kan via meer gerichte inspanningen in onderwijs, beroepsopleiding,

armoedebestrijding, sport, cultuur en jeugd bijdragen aan de verhoging van de toekomstkansen en de levenskwaliteit van de inwoners van Brussel.

Dat hoeft niet per se met extra financiële middelen te gebeuren. Nu reeds doet Vlaanderen in zijn hoofdstad enorme inspanningen. Wel kunnen die lonender worden, als ze meer op elkaar worden afgestemd en getuigen van een eenheid van visie. Kortom, het is tijd voor een Vlaams Marshallplan voor Brussel.

Beste bedevaarders,

Het is de laatste keer dat we hier onder de IJzertoren verzameld zijn op de laatste zondag van augustus. Vanaf volgend jaar zal de IJzerbedevaart doorgaan op 11 november. Het is een goede zaak dat de IJzerbedevaart terugkeert naar de bron, met name de herdenking van de doden van de Eerste Wereldoorlog en bij uitbreiding van alle gesneuvelden en slachtoffers van oorlog en geweld.

Want we moeten niet alleen oog hebben voor het verleden, maar evenzeer voor het heden en de toekomst. De Grote Oorlog mag dan straks een eeuw achter ons liggen, gewapende conflicten blijven aan de orde van de dag.

Ik hoef alleen maar de naam Syrië te laten vallen, of de oorlogsgruwel komt ons scherp voor de geest. Ook de mensen die daar omkomen, zijn in de woorden van Willem Vermandere: „altijd iemands vader, altijd iemands kind”.

Hoe meer beleidsverantwoordelijkheid Vlaanderen krijgt doorheen de verschillende staatsvormingen, hoe meer wij ook geconfronteerd worden met vraagstukken waarop een eenduidig antwoord niet eenvoudig is. We worden steeds meer uitgedaagd om als Vlamingen standpunten in te nemen die raken aan de wereld, en die raken aan oorlog en vrede vandaag. Vlaanderen is immers geen eiland.

Beleidskwesties inzake oorlog en vrede worden soms heel concreet. De voorbije maanden is in het Vlaams Parlement en daarbuiten bijvoorbeeld grondig gedebatteerd over een eigen Vlaams wapenhandeldecreet. De uitdaging was om regelgeving op te stellen die tegemoet komt aan de Europese

regels, onze economische belangen niet schaadt, en rekening houdt met belangrijke ethische overwegingen.

Op 6 juni, is het Vlaams wapenhandeldecreet goedgekeurd door de plenaire vergadering. Ik kan mij voorstellen dat velen onder u een 'Vlaams wapenhandeldecreet' aanvoelen als een contradictio in terminis. Vlaanderen is geen natie van wapens, maar van vrede.

Toegenomen zelfstandigheid van onze regio houdt echter ook een toegenomen verantwoordelijkheid in. Inzake de bevoegdheid voor buitenlandse wapenhandel heeft Vlaanderen zijn verantwoordelijkheid genomen.

De vredesboodschap is duidelijk geen relict uit het verleden, het is een dwingende opdracht voor het heden en de toekomst. Want voor vrede kan je actief kiezen. We moeten ons er van bewust zijn dat onze samenleving bestuurd wordt door mensen en niet door onzichtbare krachten. Mensen kunnen beslissen om in actie te komen en vrede en gerechtigheid hoger op de agenda te zetten. Mensen kunnen het verschil maken. Laten wij als Vlamingen dat ook waarmaken.

Ik dank u voor uw aandacht.